

ИЗХ.№03/18.09.2023г.

с. 33ЛД

УТВЪРЖАВАМ
АЙСЕЛ ФИКРЕТКАРАЛИ
ДИРЕКТОР НА ДЕТСКА ГРАДИНА
С.БЕНКОВСКИ

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДЕТСКА ГРАДИНА

С.БЕНКОВСКИ

2023/2024 година

Утвърдена със заповед №3/18.09.2023г.
И приет на педагогически съвет с №1/18.09.2023г.

С приемането на Държавните образователни стандарти за предучилищно образование се признава значимостта на Детството като приоритет на обществото. Настоящата Програмна система, отразявайки промените в образователната сфера, цели да ориентира усилията на педагогическите специалисти към създаването на подходящи условия, които да стимулират развитието на Детето, като се основава на няколко първостепенни принципи положения:

- Осигуряване на възможности за всяко дете да изразява собственото си мнение и да отстоява своята позиция;
 - Реализиране на образователно-възпитателния процес като взаимодействие, при което децата са активни, мотивирани, мислещи и педагогът не е просто проводник на знания, а е помощник, сътрудник и партньор.
 - Утвърждаване на личността на Детето в общността на връстниците и заобикалящите го възрастни.
 - Прилагане на непрекъснато обновяващи се модели за предучилищна подготовка, които осигуряват равен достъп и качествено възпитание и обучение на всички деца, съобразени с условията, в които се намират.
 - Прилагане на педагогически технологии на обучение с ясно изразена интерактивна и иновационна насоченост, ориентирана по посока на самоутвърждаване на личността на детето и овладяване на компетентности.
 - Осъществяване на взаимодействието между Детето и педагога на основата на доверие и взаимно уважение. Системата е разработена върху тезата за полагане на основите за учене през целия живот, като осигурява физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие. Ориентирана е към създаване на условия за придобиване на свързаност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на Детето към училищното образование:
 - Речеви – за индивидуално езиково обучение и общуване на български език;
 - Социални – за проявяване на активност в съвременната обществена среда: Работим в междуетническа среда и важна цел за нас е социализацията на децата от ромски и турски произход. Процесът е продължителен и специфичен, свързан с преодоляване на редица трудности. В основата на този процес лежи овладяването на официалния език, защото самостоятелната интелектуална изява в обществото изисква висока езикова култура.
 - Когнитивни – за развиване на познавателните възможности на децата при реализиране на заложеното в нормативните документи изискване за овладяване и осмисляне на образователното съдържание;
 - Компетентности за учене и осъзнаване на математическите връзки и представи;
 - Културни – за запазване и развиване на националните традиции и културното израстване на личността;
 - Настъпуване на креативните способности на изразяване както в играта, познанието и общуването, така и в комуникациите и изкуството.
- Педагогическата технология, чрез която е заложена реализацията на Програмната система се формира от следните компоненти:

Подходи и форми на педагогическото взаимодействие.

1. Подходи на педагогическото взаимодействие.

Система от подходи – осигурява единство на възпитание и обучение, базирани върху партньорска комуникация между Детето и педагога, съществуващ опит, непрекъснато развиващи се потребности и желаниа на Детето и динамично развиващи се представи, умения, отношения, зложени като очаквани резултати в нормативните документи за предучилищната образователна степен:

- **Комуникативен** – възпитание и обучение, осъществявано в условията на неформални контакти и делово общуване на личности и реализиране на общи преживявания, желаниа и идеи;
 - **Хуманно-личностен** – обучение, основано на личния опит на Детето и на стремежа той да бъде систематизиран и непрекъснато обновяван и разширяван, като се преминава от еталонно възпроизвеждане на представи и отношения към творческо прилагане на придобити умения;
 - **Ценностно-ориентиран** – възпитание и обучение, насочени към достигане на общочовешки ценности при запазване и развиване на националната идентичност и традиции;
 - **Креативен** – организация и провеждане на всички дейности в групата, ориентирани към разгръщане на креативните способности
- на детето в играта, общуването и обучението;
- **Рефлексивен** – едновременно с работи върху развитие на личността по посока на самоопределяне, саморегулиране, коопериране, приемане и зачитане на другите;
 - **Експресивен** - акцентирание върху подпомагане на индивидуална експресивност на детето чрез различни действия;
 - **Контекстен** – свързване на изучавани обекти и явления с естествени жизнени ситуации и обединяване на познавателното съдържание около теми, интересущи детето, което се постига чрез:
 - Систематизиране на опит при преминаване от наблюдаване и разглеждане към действия за откриване и преоткриване;
 - Продуктивно прилагане на умения в позната и нова среда – непосредствена и опосредствана чрез модели и моделни отношения.

Система от методи – предлага начини на съвместна дейност и обучение на педагога и децата, чрез които се овладява педагогически адаптиран социален опит по отношение на опознаването на обекти и явления, значението и използването им в практиката и възможностите за опериране, изпробване и преобразуване в процеса на специфичните детски дейности. Според източника на информация, методите с които работим са:

- ✓ **За устно изложение**- разказ, описание, обяснение, беседа.
 - ✓ **Текстови методи**- художествена литература, научно популярна литература, албуми, илюстративен материал.
 - ✓ **Нагледни методи**- наблюдение, разглеждане на картинки, демонстрация, игри, игрово пресъздаване.
 - ✓ **Практически методи**- обследване, елементарни опити, упражнение, конструиране, експериментирание.
 - ✓ **Диагностични методи** на проверка и оценка- беседа, дискусия, интерактивни и игрови ситуации.
- Според начина на организиране на дейността на децата методите, които използва системата, са: *беседа, дискусия, интерактивни, симуляционни, мозъчна атака, игрови и други.*

2. Форми на педагогическото взаимодействие.

Общуването с детето се осъществява на фона на практическото му познание за света и протича като самостоятелни епизоди, в които се задоволяват потребностите му от позитивно внимание, сътрудничество и уважение от страна на възрастния и стремеж към взаимно разбиране и съпреживяване.

Педагогическата ситуация е **основна форма** както на индивидуално и делово взаимодействие на детето с педагога, така и на партньорско взаимодействие на цялата група с него, протичаща под формата на игра. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време и осигуряват постигането на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Очакваните резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група са компетентностите по образователните направления:

- **Български език и литература** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: *Свързана реч, Речник, Граматически правила реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.*
- **Математика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: *Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.*
- **Околен свят** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: *Само утвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.*
- **Изобразително изкуство** - Чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и изобразителни умения в три основни ядра: *Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.*
- **Музика** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: *Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.*
- **Конструиране и технологии** - Обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: *Конструиране и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Гржи и инициативност, Техника.*
- **Физическа култура** - Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: *Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дейност, Игрова двигателна дейност.*

Допълнителната форма на педагогическото взаимодействие се организира ежедневно по преценка на учителя и е свързана с цялостната организация на деня в детската група. Чрез допълнителните форми се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от определените в Държавни образователни стандарти за предучилищно образование, които Допринасят за

личностното развитие и за разнообразяване живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации. Реализират се следните:

- Утринна гимнастика за раздвижване на децата
- Игри -Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.
- Наблюдения в реални условия
- Спортни празници и игри
- Изleti и разходки
- Посещение на библиотеки и работни места
- Посещение на театрални постановки и концерти
- Празници и развлечения
- Анимационни игри
- Творчески занимания по интереси.
- Формиране на битови, здравни, хигиенни и навици

I. Разпределение на формите на педагогическото взаимодействие.

Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебната година в предучилищното образование започва на 15 септември и завършва на 31 май на следващата календарна година.

Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни.

Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съпада с работната седмица. В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал.2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата.

Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата .

Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за Дейността на Детската градина .

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

- условия и време за игра и почивка;
- условия и време за закуска;
- дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират Деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно и седмично разпределение.

Броят на педагогическите ситуации и образователните направления, по които те ще се провеждат са, както следва:

1. Седмично разпределение на ситуацияите по направления

Възраст/направление	1. група	2. група	3. група	4. група
Български език и литература	1	2	2	3
Математика	1	1	2	3
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Конструирание и технологии	1	1	2	2
Музика	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общо ситуации	11	13	15	17

**4.Седмично разпределение(1,2,3,4)
за разновъзрастова група**

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
1. Бълг.език и литература 2. Конструирране и технологии 3. Околен свят 4. Физическа култура	1. Математика 2.Музика 3. Околен свят	1. Бълг.език и литература 2. Физическа култура 3. Изобразително Изкуство 4.Музика	1.Бълг.език и литература 2.Изобразително изкуство 3.Математика	1.Физическа култура 2.Математика 3.Конструирране и технологии
Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.

Допълнителната форма на педагогическото взаимодействие.

–Игри -Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.

–Наблюдения в реални условия

–Спортни празници и игри

–Излети и разходки

–Посещение на библиотеки и работни места

–Посещение на театрални постановки и концерти

–Празници и развлечения

–Анимационни игри

–Творчески занимания по интереси.

–Формиране на битови, здравни, хигиенни и навици

5. Проследяване на резултатите от предучилищното образование

- Проследяването на постиженията на Детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.
- Резултатите от проследяването на постиженията на Детето се вписват в Дневника на групата.
- След изпълнение на Дейностите по ал.1 учителите информират родителите за индивидуалните постижения на Детето.
- В хода на предучилищното образование постиженията на Детето се отразяват в Детско портфолио.
- Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на училището. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
- В 14-дневен срок преди края на учебното време учителят на съответната подготвителна група установява готовността на Детето за училище, като отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.
- Училището, издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от подготвителните възрастови групи в края на предучилищното образование.
- Удостоверението за задължително предучилищно образование се издава в срок до 31 май на съответната учебна година и описва готовността на Детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати.
- В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на Детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за лично развитие.
- Когато здравословното състояние на Детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за лично развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

Тематично разпределение за всяка възрастова група

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя за първа и втора възрастова група от 15 до 20 минути, от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група.

Годишните разпределения и методите за проследяване постиженията на децата са описани в Приложение 1 (за 1. и 2. възрастова група - смесена), Приложение 2 (за смесена ПГ – 3. и 4. възрастова група), Приложение 3 (за разновъзрастова група) в групите и при директора/

Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Образованието, като процес на възпитание, социализация и обучение на децата се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите и други институции.

Чрез предучилищното образование в ДГ се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие. В предучилищна възраст родителите са най-важните хора в живота на децата, първите, основните и най-влиятелните техни възпитатели. Родителите са участници и партньори в системата на предучилищното образование, заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Развитието на детето от предучилищна възраст се осъществява под влиянието на различни и постоянно променящи се биологични и социални, вътрешни и външни фактори, сред които основна роля играят семейството, училището и индивидуалният стил на дейност и поведение. Семейството оказва въздействие върху детето чрез много и различни фактори. Наред с осъзнатите и целенасочени възпитателни мерки, семейството въздейства върху детето и чрез неосъзнавани от родителите форми на тяхното поведение, чрез отношенията помежду си и с околните. За да остане училището естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване на тенденция за тясно сътрудничество между семейството и училището. Отношенията между родители и учители се изгражда на основата на:

- Разбирателство, едномислие, непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.
- Целенасочената съвместна дейност между училището и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и да разменя постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на училището, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност. Формите на сътрудничество между ДГ и семейството са обединени в две групи:

индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето.

Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование.

Рутинни разговори с цел информизиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

По инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

По инициатива на учителя

Ако трябва да се споделят наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, това се на родителите. Подсказват се варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

По инициатива на родителя

Когато родителът среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи родителя се насочва към специалист или към работещи стратегии.

Други индивидуални форми: Видове съобщения

Устни съобщения – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмени съобщения - email, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук.

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, събития в училище или извън него, могат да възникнат ситуации в които учителя използва бързи форми на съобщения. За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите

– **Родителската среща** – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на ДГ.

Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на ДГ.

Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, в ДГ се организира родителска среща, на която представя обобщената и работния план за учебната година.

Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата.

Определат се функции, на работните отношения и начин на комуникация. Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите.

В съдържателен аспект са тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи“ и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции да децата в групата.

Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група
- детските приятелства
- готовността на детето за живота в училище
- готовност за учене – за подготвителна група.

-Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в групата е друга изключително важна форма на сътрудничество между ДГ и семейството. Обикновено родителите присъстват на тържества, празници и състезания.

- Значението на включването на родителя има тристранен характер:

- ✓ **за детето** – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- ✓ **за родителя** – който може да види детето си в различна от ежедневното ситуация;
- ✓ **да общува с другите деца от групата** – по този начин да обогати своите родителски умения.
- ✓ **за учителя в групата** – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация Детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно :

- ✓ промени в учебната програма;
- ✓ правилата в групата;
- ✓ предстоящи празници, важни събития в училище;
- ✓ материали във връзка с детското развитие;
- ✓ новини от живота в училище ;
- ✓ продукти от дейността на децата (рисунки, работни листове, снимки) и др., може да се използва следната форма:
- ✓ Информационни табла за родителя

Информация относно многообразието и качеството на учителската дейност, може да има прозрачност и публичност чрез:

- ✓ Електронно портфолио на училището /фейбук, GOOGLE+/

Портфолио на учителя в групата.

➤ Външни връзки

- Връзки с фондации, агенции и други институции с цел търсене на възможности за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.
- Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на детската градина:
 - ✓ Общински център за психологическа подкрепа в извънучилищната общност;
 - ✓ Общинската комисия за борба срещу обществените прояви на малолетни и непълнолетни;
 - ✓ Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“.

**РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ВИДОВЕТЕ ФОРМИ НА ОРГАНИЗАЦИЯ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КОМПЕТЕНЦИИ В ДНЕВНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ
В УЧЕБНО ВРЕМЕ /15.09.2023г. – 31.05.2024 г./**

ЧАСОВИ ИНТЕРВАЛ	ОСНОВНИ МОМЕНТИ В ОРГАНИЗАЦИЯТА НА СЕДМИЧНОТО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ	ОСНОВНИ ФОРМИ В ИГРОВА ДЕЙНОСТ И В ДРУГИ СВОБОДНО ОРГАНИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ В УЧЕБНОТО ВРЕМЕ НА ДЕНЯ
07.30 ч. – 08.30 ч.	Прием на децата в групата	Коммуникативни игри за социализиране и сдружаване
08.30 ч. – 08.45 ч.	Утринно раздвижване	Подвижни и музикално- подвижни игри
08.45 ч. – 09.15 ч.	Закуска	Формиране култура на хранене.
09.15 ч. – 10.00 ч.	Основни организационни форми по образователни направления	В диференцирани тематично по образователни ядра основни форми.
10.00 ч. – 10.30 ч.	Подкрепителна закуска	Изграждане на навици за култура на хранене.
10.00 ч. – 11.30 ч.	Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.	Функционални обектно насочени, конструктивни, строителни игри, ролеви, сюжетни игри, драматизации, авантюристични и приключенски игри, подвижни и спортно – подготвителни игри, свободно избираеми дейности.
11.30 ч. – 12.00 ч.	Обяд	Формиране култура на хранене – самообслужване.
12.00ч .- 13.00ч.	Игри и подготовка за сън	Възстановителен релаксиращ момент.
13.00 ч. – 15.30 ч.	Следобедна почивка	Изграждане на навици за култура на хранене.
15.30 ч. – 16.00 ч.	Подкрепителна следобедна закуска	Регламентирани и свободни избираеми дейности по желание на детето.
16.00 ч. – 16.30 ч.	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие	Функционално делово партниране на учител – родител - дете
16.30 ч. – 18.00 ч.	Игри и други свободно реализирани дейности по избор; форми на общуване и работа с родителите при издаване на децата.	

ДЕТСКА ГРАДИНА СЕЛО БЕНКОВСКИ, ОБЩИНА ДОВРИЧКА

Седмично разпределение на разновъзрастова група(1,2,3,4) за 2023/2024 година

Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък
1. Бълг. език и литература 2. Конструиране и технологии 3. Околен свят 4. Физическа култура	1. Математика 2. Музика 3. Околен свят	1. Бълг. език и литература 2. Физическа култура 3. Изобразително Изкуство 4. Музика	1. Бълг. език и литература 2. Изобразително изкуство 3. Математика	1. Физическа култура 2. Математика 3. Конструиране и технологии
Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.	Други дейности по обучението, социализация, възпитание и отглеждане на децата.

Допълнителната форма на педагогическото взаимодействие.

–Игри - Театрални, Конструктивни, Сюжетно-ролеви, Подвижни, Музикални и др.

–Наблюдения в реални условия

–Спортни празници и игри

–Излети и разходки

–Посещение на библиотеки и работни места

–Посещение на театрални постановки и концерти

–Празници и развлечения

–Анимационни игри

–Творчески занимания по интереси.

–Формиране на битови, здравни, хигиенни и навици

